

چرخ اصلاح ارز در چاله رکود

هشدار مرکز پژوهش ها درباره سیاست ارزی نهاده‌ها: قفل نقدبنگی دامداران و فاصله کالابری با سبد مطلوب غذایی می‌تواند اصلاحات را با رکود تولید، به ضد خود بدل کند

گزارش
محمد حسینی
روزنامه نگار

(مانند خرداد ۱۴۰۱ و قانون هدفمندسازی یارانه ۱۳۸۸) همچنان بر فراز آن سنگینی می‌کند. حالا مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی تازه، این سیاست را از زاویه «ریسک‌ها و الزامات اجرایی برای حفظ تولید و امنیت غذایی» زیر ذره‌بین برده و هشدار داده‌است که چالش اصلی کشور نه صرف جواز حقوقی آن، بلکه پیامدهای ویرانگر اجرای ناقص، شوک‌های هزینه‌ای و عدم موازنه در زنجیره تأمین است.

ارزیابی سیاست:دوئل رانت و سبکبال قیمتی در تقاطع قیمت‌های نسبی

گزارش بازوی کارشناسی مجلس تصریح می‌کند که سیاست ارز ترجیحی دارای آثار دوگانه است؛ از یک سو، استمرار آن فسادآور، رانت زا و مخل سبکبال‌های واقعی بازار است واز سوی دیگر، اصلاح دفعی وبدون پشتوانه‌ان می‌تواند تعادل قیمت‌های نسبی کشاورزی را به هم بریزد.

این مرکز تأکید می‌کند روش مصرف مطلوب اصلاح، ثابت نگه داشتن قیمت برای مصرف‌کننده و پرداخت مابه‌التفاوت قیمت محصول به تولیدکننده در لحظه خرید است؛ روشی که با بند «ب» ماده ۳۳ قانون برنامه هفتم (انتقال تدریجی حمایت‌ها به انتهای زنجیره بر اساس کیفیت و کمیت محصول) همخوانی بیشتری دارد و صرفاً با کالابری جایگزین نمی‌شود. بررسی‌های مرکز پژوهش‌ها نشان می‌دهد که تغییر ناگهانی نرخ ارز نهاده‌ها، رابطه مبادله را به شدت جابه‌جا کرده است. به این معنا که نسبت قیمت محصولات کشاورزی نسبت به یکدیگر به قدری تغییر کرده که انگیزه کشاورزان و دامداران را کاملاً منحرف کرده است. به عنوان مثال متوسط نسبت قیمت گندم به ذرت در ۱۵ سال گذشته ۱.۳۶ بوده، اما پس از اصلاح ارزی به زیر۱ سقوط کرده‌است. این سقوط یعنی ارزش اقتصادی ذرت وارداتی به‌طور کاذب یا دستوری از گندم داخلی بالاتر رفته است و وضعیتی که خطر فاجعه‌بار «هدایت‌گندم‌ا استراتژیک سفره مردم به سمت خوراک دام» را کلید می‌زند. برای حفظ انگیزه تولید گندم و جلوگیری از هدرایت این محصول استراتژیک به سمت خوراک دام (به‌ویژه با در نظر گرفتن خرید تضمینی ۸ میلیون تنی و قیمت ۴۸ هزار و ۵۰۰ تومانی اِلباغی)، بار مالی سنگینی متوجه دولت است؛ در غیر این صورت، خطر هدایت گندم بارانه‌ای به بازار خوراک دام و آشفتگی در زنجیره نان کشور کلید می‌خورد. در مقابل، نسبت قیمت

دی‌ماه سال گذشته، دولت سیاست جدید ارزی خود را با اصلاح نرخ ارز ترجیحی نهاده‌های دامی و انتقال حمایت به انتهای زنجیره (کالابری) به اجرا گذاشت؛ تصمیمی که بنا بر بند «ب» ماده ۳۳ قانون برنامه هفتم توسعه باید عملیاتی می‌شد، اما سایه سنگین تجربه‌های تلخ پیشین

چو به گندم با بهبود ۱۸.۷ درصدی به ۰.۹۵ رسیده که می‌تواند سطح زیر کشت جو را طبق کشش‌های برآوردی (میانگین ۰.۵) حدود ۹.۶ درصد در چرخه بعد افزایش دهد.

ارقام تکان دهنده جهش نهاده‌ها؛ جهش ۲۵۷ درصدی هزینه خوراک مرغ

بر اساس داده‌های مستخرج از گزارش، اصلاح نرخ ارز ترجیحی شوکی سنگین به ساختار هزینه‌ای دامداران و مرغداران وارد کرده است. بر اساس مقایسه قیمت نهاده‌های دامی بعد از اصلاح ارز ترجیحی: **نهاده‌های وارداتی**؛ میانگین قیمت ذرت و جو وارداتی با جهشی ۲۷۱ درصدی از ۱۱ هزار و ۳۰۰ تومان به ۱۲ هزار ۷۰۰ تومان و کنجاله سویا با رشد ۲۴۱ درصدی از ۲۰ هزار و ۵۰۰ تومان به ۷۰ هزار تومان رسیده‌اند (میانگین رشد نهاده‌های وارداتی: ۲۵۶ درصد).

نهاده‌های داخلی:

سبوس گندم با ۲۵۷ درصد رشد (۱۱ هزار و ۵۰۰ به ۴۱ هزار تومان) و یونجه با ۱۰۰ درصد افزایش (از ۲۰ هزار و ۴۰۰ هزار تومان) مواجه شده‌اند (میانگین رشد نهاده‌های داخلی: ۱۴۵ درصد).

هزینه‌های تولید پروتئین؛ در بخش طیور؛ با فرض مصرف ۵ کیلوگرم خوراک برای تولید ۲.۸ کیلوگرم مرغ زنده (ترکیب ۶۰ درصد ذرت و ۴۰ درصد کنجاله سویا)، هزینه خوراک یک قطعه مرغ زده از ۶۴ هزار و ۶۵۰ تومان با رشدی ۲۵۷ درصدی به ۲۳۱ هزار تومان بر کشیده است. در بخش دام سنگین نیز؛ با ضریب تبدیل ۶ و ترکیب ۵۰ درصد کنسنتره و ۵۰ درصد علوفه، هزینه خوراک یک کیلوگرم گوشت زنده دام سنگین از ۷۸ هزار و ۱۵۰ تومان با افزایشی ۱۷۷

درصدی به ۲۱۶ هزار و ۴۵۰ تومان رسیده است. این در حالی است که خوراک به‌طور متوسط ۷۰ درصد کل هزینه تولید را تشکیل می‌دهد.

از سوی دیگر، بررسی بازار پروتئین‌ها از آبان تادی‌ماه ۱۴۰۴ نشان می‌دهد قیمت مرغ ۱۲۳ درصد (از ۱۳۰ به ۲۹۰ هزار تومان)، گوشت قرمز ۴۱ درصد (از ۸۵۰ به ۱۲۰۰ هزار تومان) و ماهی ۱۸ درصد (از ۳۸۰ به ۴۵۰ هزار تومان) رشد کرده و نسبت قیمت ماهی به مرغ از ۲.۹۲ به ۱.۵۵ کاهش یافته است. بررسی کشش‌های قیمتی (غیرجبرانی و جبرانی) نیز نشان می‌دهد افزایش قیمت مرغ و گوشت، تقاضای اِزبان را بین ۵ تا ۹ درصد تحریک کرده است.

چاله نقدبنگی واحدهای خرد و شکاف خطرناک کالابری

با جهش هزینه‌ها، بحران تأمین «سرمایه در گردش» گریبان دامداران و مرغداران خرد و متوسط را گرفته است. ساختار کنونی شبکه بانکی با تشریفات سخت‌گیرانه اعتبارسنجی، عدم پذیرش دارایی‌های منقول به عنوان وثیقه و امتناع واردکنندگان از فروش اعتباری، نقدبنگی تولیدکنندگان را قفل کرده است؛ امری که واحدهای خرد را با خطر تعطیلی و سقوط ظرفیت مواجه می‌کند.

پیامدهای میدانی این فشار هزینه‌ای هم اکنون خود را در کف بازار نشان داده است؛ چنان‌که به‌گفته فرید

سعادتیان، رئیس انجمن صنایع همگن غذایی خراسان رضوی، با وجود این که هزینه‌های تولید برخی اقلام مواد غذایی و بسته‌بندی تا ۵ تا ۶ برابر شده، تولیدکنندگان توان انتقال کامل این تورم به قیمت مصرف‌کننده را نداشته‌اند؛ وضعیتی که با کاهش قدرت خرید مردم و افت تقاضا، افت ۱۰ تا ۲۵ درصدی فروش را در بخش‌های مختلف صنعت غذا رقم زده و فشار بر نقدبنگی واحدها را به اوج رسانده است.

در سمت مصرف‌کننده نیز، اگرچه دولت یارانه جبرانی (مانند بسته یک میلیون تومانی) پیش‌بینی کرده، اما گزارش تأکید می‌کند که سبد کالابری (با افزایش هزینه برآوردی بین ۶۳ تا ۸۵ هزار تومان برای اقلام نوع دوم کالابری) با «سبد مطلوب غذایی» وزارت

بهداشت (با هزینه بیش از یک میلیون و ۳۶۹ هزار تومان) فاصله معناداری دارد. به عنوان مثال در سبد کالابری نوع دوم، مجموع مصرف لبنیات در ماه، حدود ۲.۲ کیلوگرم در نظر گرفته شده، در حالی که بر اساس معیارهای تغذیه ای مصرف مطلوب لبنیات معادل حدود ۹ کیلوگرم در ماه برآورد می‌شود. این شکاف، ریسک تثبیت الگوی مصرف نا کافی و سوءتغذیه دهک‌های فرودست را تشدید می‌کند.

بسته‌هاگانه توصیه‌های سیاستی؛ چگونه از لبه خرد دور شویم؟

بازوی کارشناسی مجلس پیشنهاد می‌کند دولت طرف یک ماه «بسته جامع حمایت از تولید کشاورزی» را تدوین کند. این بسته باید هم‌راستا با اهداف برنامه هفتم باشد؛ از جمله کاهش سالانه ۵ درصدی واردات نهاده‌های دامی فرآوری شده، رساندن ضریب خودکفایی محصولات اساسی (از جمله ذرت و دانه‌های روغنی) به ۴۰ درصد و توسعه کشاورزی قراردادی تا حداقل ۲۰ درصد تولید. ۱۰ راهکار مشخص در این راستا به این شرح است:

فضای روانی اطمینان بخش و کشاورزی قراردادی؛ اعلام بسته‌های زمان‌بندی شده، حمایت اتحادیه‌ها و پرهیز از بخشنامه‌های متعارض در چارچوب تبصره بند «ب» ماده ۲۳ برنامه هفتم.

واسطه‌های سفته‌باز.

رفع انحصار واردات؛ بازنگری در ضوابط و ورود شکل‌های بخش خصوصی واقعی، گزارش بر ایجاد رقابت در مبدأ واردات و میان واردکنندگان تأکید دارد تا هم قیمت ارزی و هم قیمت ریالی کاهش یابد.

تنوع بخشی به سبد خوراک دام؛ توسعه غلات جایگزین و استفاده از ضایعات کشاورزی. گزارش مرکز پژوهش‌ها هشدار می‌دهد که اصلاح ارز ترجیحی به‌تنهایی نارسایی‌های ساختاری زنجیره نظیر انحصار واردات، ضعف نظارت، شکاف عملکردی تولید نسبت به میانگین جهانی و ضریب

تبدیل پایین‌تر از سطح بهینه را برطرف نمی‌کند. بدون سیاست‌های مکمل در زمینه خودکفایی نهاده‌ای، هدایت منابع صندوق توسعه ملی به سرمایه‌گذاری بلندمدت در زیرساخت‌ها، ارتقای بهره‌وری (نظیر سودآوری حاصل از بستن شکاف ۳۰ درصدی عملکرد جو و ذرت) و رفع انحصار، این اصلاح می‌تواند به تضعیف ظرفیت تولید داخلی و بازتولید چرخه مداخله و واردات منجر شود. وضعیتی که کاهش قدرت خرید مصرف‌کننده و رکود تولیدکننده، باعث خواهد شد این سیاست دقیقاً «ضد مقصود» باشد. **حفاظت از تولیدکننده در دوره گذار**؛ بهره‌یز از قیمت‌گذاری دستوری و جبران شفاف زیان تولیدکنندگان.

اصلاح الگوی کشت؛ توسعه کشت قراردادی دانه‌های روغنی و غلات به جای صیفی‌جات آب‌بر.

اصلاح نظام توزیع؛ توسعه عرضه‌های مستقیم، بورس کالا، سامانه جامع زنجیره تأمین و حذف

پتروشیمی آریاساسول موفق به کسب

عنوان صادرکننده ممتاز کشور شد

شرکت پلیمر آریاساسول در سی‌امین دوره آیین روز ملی صادرات، با کسب عنوان «صادرکننده ممتاز کشور»، برگ زرین دیگری به کارنامه صادراتی خود افزود و به‌عنوان نخستین شرکت پتروشیمی کشور که به این جایگاه دست یافته است، افتخاری تاریخی را برای صنعت پتروشیمی ایران رقم زد. در مراسم سی‌امین دوره آیین روز ملی صادرات، از شرکت پلیمر آریاساسول به‌عنوان یکی از ۱۳ صادرکننده ممتاز کشور تقدیر شده؛ افتخاری که برای نخستین‌بار در تاریخ فعالیت این شرکت به دست آمد و جایگاه آریاساسول را در عرصه صادرات غیرنفتی کشور بیش از پیش برجسته کرد. آریاساسول با وجود قرار گرفتن در شرایط خاص و مواجهه با دو رخداد دشوار جنگ دوازده‌روزه و جنگ رمضان، توانست صادرات محصولات خود را محقق کرده و این افتخار را برای صنعت پتروشیمی کشور رقم بزند. علاوه بر این، محدودیت‌های حمل‌ونقل و همچنین موانع صادراتی ناشی از تحریم‌های ظالمانه، روند صادرات محصولات را با دشواری‌های بسیاری همراه کرده بود که شرکت پلیمر آریاساسول توانست از سد این موانع نیز عبور کند. دستیابی به عنوان صادرکننده ممتاز کشور، نقطه عطفی در کارنامه صادراتی آریاساسول به‌شمار می‌رود. این شرکت پیش از این نیز پنج بار موفق به دریافت عنوان صادرکننده برتر کشور و هشت دوره موفق به کسب عنوان صادرکننده نمونه استان شده بود؛ افتخاراتی که استمرار حضور مؤثر این مجموعه در عرصه صادرات و نقش‌آفرینی آن در بازارهای هدف را نشان می‌دهد.

قرار گرفتن آریاساسول در جایگاه صادرکنندگان ممتاز کشور، در کنار سوابق متعدد این شرکت در کسب عناوین برتر صادراتی، بیانگر ارتقای جایگاه آن در نظام ارزیابی صادرکنندگان کشور است. کسب این عنوان از سوی یک شرکت پتروشیمی، همچنین ظرفیت صنعت پتروشیمی ایران را برای حضور رقابتی در بازارهای بین‌المللی و تقویت صادرات محصولات با ارزش افزوده نشان می‌دهد.

دریافت این عنوان در سی‌امین دوره آیین روز ملی صادرات، حاصل استمرار حضور آریاساسول در عرصه صادرات کشور و تکمیل‌کننده مجموعه‌ای از افتخارات صادراتی این شرکت است؛ مجموعه‌ای که از پنج عنوان صادرکننده برتر کشور و هشت دوره صادرکننده نمونه استان، اکنون به کسب جایگاه ممتاز صادراتی در سطح ملی رسیده است.

آریاساسول با ثبت این دستاورد، ضمن تثبیت جایگاه خود در میان بنگاه‌های پیشرو صادراتی کشور، نام صنعت پتروشیمی را نیز در جمع شرکت‌های بر‌خوردار از عنوان صادرکننده ممتاز کشور بر جسته کرد.

مدیرعامل فولاد هرمزگان:

خزانه‌داری متمرکز، راهکاری برای تقویت توان مالی و توسعه گروه فولاد مبارکه

سازمان محدود شود، خاطرنشان کرد: عملکرد مالی، حاصل مجموعه تصمیم‌ها و فرآیندهایی است که در بخش‌های مختلف سازمان اتفاق می‌افتد. هنگامی که شاخص‌های مالی به‌صورت مستمر رصد شوند، این نظارت به‌تدریج در سطوح مختلف سازمان گسترش می‌یابد و زمینه بهبود کنترل‌ها، اصلاح فرایندها و ارتقای انضباط مالی را فراهم می‌کند.

وی با اشاره به تجربه فولاد هرمزگان در اجرای برخی اقدامات مرتبط با پیش‌شاخص‌های مالی گفت: از ابتدای فعالیت مدیریتی خود، موضوع رصد روزانه شاخص‌های مالی را در سیاست‌گذاری شرکت مورد توجه قرار دادیم تا بر مبنای اطلاعات به‌روز، مدل‌های تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی برای مدیران ارشد طراحی

تحقق ۱۰۱ درصدی تعهدات تولید با افزایش روزانه ۴ هزار بشکه‌ای

تولید نفت در شرکت بهره‌برداری نفت و گاز مسجدسلیمان

مدیرعامل شرکت بهره‌برداری نفت و گاز مسجدسلیمان از افزایش روزانه ۴ هزار بشکه‌ای تولید نفت این شرکت در نیمه نخست سال جاری و تحقق ۱۰۱ درصدی برنامه تولید خبر داد. مهندس شهرام ذوالفقاری، مدیرعامل این شرکت، در جلسه پیش‌بینی بهره‌دهی چاه‌های نفت مسجدسلیمان که در ستاد شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب برگزار شد، با اشاره به عملکرد تولیدی این شرکت در نیمه نخست سال جاری اظهار کرد: با وجود وقوع جنگ تحمیلی و مشکلات ناشی از آن، با اجرای اقدامات مؤثر در راستای حفظ و افزایش توان تولید و راندازی سه حلقه چاه توسعه‌ای در یک حلقه چاه تعمیری، روزانه ۴ هزار بشکه به ظرفیت تولید نفت شرکت افزوده شد و در نهایت، ۱۰۱ درصد از برنامه تولید محقق شد.

وی با اشاره به برخی اقدامات اجرایی انجام‌شده در این مدت افزود: احداث خط لوله ۳۰ کیلومتری واحد لب سفید و ایمن‌سازی خطوط لوله واحدهای پرسپاه و هفت‌شهبان در مسیر رودخانه‌ها از جمله اقدامات

مهم این شرکت بوده است. ذوالفقاری همچنین به اقدامات انجام‌شده در حوزه تعمیرات اساسی اشاره کرد و گفت: تعمیرات اساسی تجهیزات مهم، از جمله مخازن، تفکیک‌گرها و برج‌ها، انجام شده یا در مراحل پایانی اجرا قرار داد. وی ادامه داد: تعمیرات اساسی بیش از ۲۰ دستگاه از ماشین آلات دوار فرایندی انجام شده و تعمیرات اساسی ۲۱۰ دستگاه از تجهیزات ثابت و شیرآلات نیز به پایان رسیده است. همچنین تعداد ۹ پروژه ساخت قطعات ماشین‌آلات فرایندی در چارچوب برنامه ساخت و تولید بار اول انجام گرفته است. مدیرعامل شرکت بهره‌برداری نفت و گاز مسجدسلیمان در پایان، ضمن قدردانی از حمایت‌ها و مساعدت‌های مدیرعامل شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب در رفع کمبودها و مشکلات پیش‌روی این شرکت، بر ضرورت تداوم این حمایت‌ها تأکید کرد. وی همچنین از تلاش‌ها، تعهد و همکاری کارکنان شرکت در حفظ پایداری تولید، اجرای برنامه‌های عملیاتی و پیشبرد اقدامات فنی و تعمیراتی، به‌ویژه در شرایط دشوار نیمه نخست سال جاری، قدردانی کرد و نقش تلاش‌های جمعی کارکنان را در تحقق اهداف تولیدی شرکت حائز اهمیت دانست.

میدان قدیمی کرج

نیازمند بازسازی بارویکرد فرهنگی ونوستالژیک

رئیس کمیسیون عمران و حمل‌ونقل و دبیر کمیسیون فرهنگی اجتماعی ورزشی شورای اسلامی شهر کرج، با تأکید بر ضرورت بازنگری و بازپیرایی مراکز محلات قدیمی شهر در راستای بازگرداندن سرزندگی به شهروندان، خواستار بازسازی میدان قدیمی کرج با رویکردی نوستالژیک و بازپیرایی شد.

به گزارش پایگاه خبری مدیریت شهری کرج، علیرضا رحیمی، ضمن بازدید از میدان کرج با بیان اینکه یکی از وظایف شهرداری‌ها زیباسازی بافت شهری و ارتقای کیفیت زیست شهروندان است، گفت: استفاده از احجام، مجسم کردن خاطره‌ها، رویدادهای مذهبی و تاریخی، همچنین توجه به فضاهای قدیمی و تاریخی شهرها جزو وظایف شهرداری هاست که باید مدیریت شهری کرج در دستور کار خود قرار دهد. دبیر کمیسیون فرهنگی اجتماعی ورزشی پارلمان شهری از میدان کرج به عنوان اولین و قدیمی‌ترین میدان، همچنین ورودی شهر نام برد و افزود: در سال‌های نه چندان دور میدانگاه‌های قدیمی شهر، علاوه بر مرکز مبادلات کالا و خدمات، مرکز تجمع مردم، برگزاری مراسم، فعالیت‌های اجتماعی در دوران انقلاب بودند که میدان تاریخی و سنتی کرج از هسته مرکزی تعاملات اجتماعی و اقتصادی شهر به حساب می‌آید. وی اظهار داشت: میدان کرج نیاز به بنده‌سازی، بازسازی بنده‌های شهری، ساماندهی تابلوها و همچنین بازسازی محیطی در کف میدان به‌منزله یک نقطه قدیمی و خاطره‌ساز را دارد. رئیس کمیسیون عمران و حمل‌ونقل شورای اسلامی شهر کرج تأکید کرد: مدیریت شهری با توجه به ردیف ۲۵ میلیارد تومانی که در این خصوص در ردیف اعتباری بودجه سازمان منظر شهری قرار داده باید به این موضوع توجه نماید و یک کار هنرمندانه و نوستالژیک را در این میدان و پیرامون مسجد جامع کرج صورت گیرد.

علیرضا رحیمی در پایان یادآور شد: برخی از نقاط محلات قدیمی شهر کرج از جمله مصباح، چهارصد دستگاه، حصار، قلместان، حصارک، چوآباد، حاجی‌آباد، آسیاب برجی، شاععباسی و... نیز نیازمند بازپیرایی و تکمیل مرکز محله هستند تا بتوانند سرزندگی و اشتیاق را به این مناطق بازگردانند.